

ARCHIV NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

ADOLPH MENZEL **(* 1815 - † 1905)**

Inventář osobního fondu

Časové rozmezí fondu: 1839–1904

Značka fondu: 129

Číslo evidenčního listu NAD: 96

Evidenční číslo inventáře: 152

Zpracovala: Lucie Večerníková

Místo: Praha 2017

Adolf Friedrich Erdmann von Menzel (1815-1905)

Adolf Friedrich Erdmann von Menzel se narodil 8. 12. 1815 ve Vratislavi v Polsku. V roce 1830 odešel do Berlína, kde studoval litografické techniky na Akademie der bildenden Künste. Litografii poté hodně využíval při zobrazování historických momentů i tajemných koncertních sálů. Na obou světových výstavách r. 1855 a 1867 v Paříži měl možnost poznat realismus Gustava Courbete a Jeana-Francoise Milleta. Tyto vlivy jeho dílu dodaly větší uvolněnost a malířskou svěžest, takže se Menzel osvobodil od závislosti na kreslířské akademické rutiny a popisného realismu. V prusko-francouzské válce roku 1870 působil jako válečný malíř a zhotovil z této bitvy četné dřevoryty. Za tuto vynikající práci byl oceněn pruským řádem „Pour le mérite“. Tvořil především oleje, ale vytvořil také řadu kreseb a portrétů v ingresovském stylu. Byl též autorem četných litografií, které zachycují německou aristokratickou společnost a rysy grunderské doby. Adolf Menzel zemřel 9. 2. 1905 v Berlíně.

Literatura

Baleka Jan, Velký realismus (Adolf Menzel 1815-1905) in: Výtvarná kultura, roč. 5, č. 1, 1981
Knackfuss Hermann, Menzel, Lipsko 1895

Vývoj a dějiny archivního fondu

Dopis Hermanu Krigarovi (AA 1034) a další jednotliviny (AA 1036) pochází z původního archivu Společnosti vlasteneckých přátel umění (SVPU) a do fondu byly začleněny roku 1963. Většina korespondence (AA 3014, AA 3293 – AA 3296, AA 3384, AA 3385, AA 3364 – AA 3400) pochází z Grafické sbírky NG a od Národní kulturní komise Teplice.

Archivní charakteristika fondu

Písemná pozůstalost německého výtvarníka zahrnuje pouze několik jednotlivin, jako jsou dopisy Hermannu Krigarovi a jeho ženě, sestře Adolpha Menzela. Dále ve fondu najdeme i osobní fotografie či třeba ústřížek vlasů samotného Menzela.

Záznam o uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Inventář byl vytvořen v souladu se Zásadami pro zpracování osobních archivních fondů a pro psaní jejich inventářů, platných ve shodě s prováděcí vyhláškou č. 645 zákona č. 499/2004 Sb. O archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. V rámci vnitřní skartace byly vyřazeny pomocné obálky a desky. Fond zpracovala Lucie Večerníková v roce 2017. Je uložen pod přírůstkovými čísly AA 1034, AA 1036, AA 2222, AA 3014, AA 3293 – AA 3296, AA 3384, AA 3385 a AA 3394 – AA 3400.

Inv. č.	Obsah	Počet ks/lí	Časový rozsah	Př. č. AA	Č. kart.
Korespondence přijatá – jednotlivci					
1	Kugler Franz b. m., 12. 4. 1839 (něm.) b. m., 25. 10. 1850 (něm.)	3 lí	1839, 1850	3396, 3398	1
Korespondence přijatá – korporace					
2	Státní sekretář říšského poštovního úřadu Berlin, 8. 12. 1895 (něm.)	2 lí	1895	3397	1
Korespondence odeslaná – jednotlivci (adresát na druhém místě v nominativu)					
3	Menzel Adolph – Krigar Hermann Freienwalde, 18. 7. 1861, přiložen opis (něm.) Freienwalde, 1. 8. 1861, přiložena obálka (něm.) Dresden (Dražďany), 16. 8. 1880, přiložen opis (něm.)	8 lí 1 ob.	1861, 1880	1034, 3295, 3296	1
4	Menzel Adolph – Krigar Hermann a Emilie Berlin, 18. 7. 1870 (něm., opis) München (Mnichov), 28. 8. 1881 (něm., opis)	2 lí	1870, 1881	3014	1
5	Menzel Adolph – Krigarová Emilie Freienwalde, 31. 7. 1861, přiložena obálka (něm.)	2 lí 1 ob.	1861	3294	1
6	Menzel Adolph – nezjištěný Berlin, 2. 1. 1904 (něm., faksimile)	2 lí	b. d.	3399	1
Rukopisy – cizí					
7	Paul Heyse – báseň věnovaná A. Menzelovi (něm.)	1 kus	1895	3293	1
Výtvarné práce – vlastní					
8	Sešit s perspektivními kresbami	1 kus	b. d.	1036	1
Tisky					
9	Waldmann, Emil: Der Maler Adolph Menzel, Wien 1941 (něm.)	1 kus	1941	1036	1

Fotografie

10	Osobní	2 ks	1885, 1904	2222, 3400	1
11	Fotografie v rámu s věnováním norskému malíři Berntu Grünvoldovi	1 kus	1901	3384	27/02

Varia

12	Otisky pozůstalostní razítek Adolpha Menzela	2 ks	b. d.	3394	1
13	Navštívenky Adolpha Menzela	2 ks	b. d.	3395	1
14	Peněženka	1 kus	b. d.	3385	1
15	Vlasy Adolpha Menzela	1 kus	b. d.	1036	1

Tiráž

Adolph Menzel (*1815 – †1905) soupis osobního fondu

časový rozsah fondu: 1839-1904

počet evidenčních jednotek: 1 karton + velké formáty

počet inventárních jednotek: 15

rozsah v bm: 0,1 bm

stav ke dni: 29. 11. 2017

jméno zpracovatele: Lucie Večerníková

číslo evidenčního listu NAD: 96

číslo evidenční pomůcky: 152

počet stran: 5

schválil dne: 5. 12. 2017 Mgr. Tomáš Hylmar